แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

GUIDELINES FOR SCHOOL ADMINISTRATION USING INTEGRATED COMPETENCIES FOR STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS UNDER THE BUEANGKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

รัตนาภรณ์ หงษ์แสน[1*], วรพล คล่องเชิงศร[2] และ ทิพยวรรณ แพงบุปผา[3]
RATTANAPORN HONGSAEN[1*], WORAPON KLONGCHERNGSORN[2] and TIPYAWAN PHAENGBUBPHA[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 164 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ และประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีทั้งหมด 4 ด้าน 33 แนวทาง ได้แก่ ด้านคุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรม 8 แนวทาง ด้านความรู้ 7 แนวทาง ด้านทักษะ 9 แนวทาง และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และบูรณาการ 9 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

---

[1] นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Educational administration, Faculty of Education Santapol College.

[2-3] อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Dr., Faculty of Education, Santapol College.

[*] Corresponding Author, Email: Rattanaporn2300@gmail.com

Received: Feb 18, 2026, Revised: Mar 20, 2026, Accepted: Mar 22, 2026

คำสำคัญ : แนวทาง ; การบริหาร ; สมรรถนะเชิงบูรณาการ ; ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ABSTRACT

research aimed to: 1) examine the current state, desirable state, and priority needs of school management based on integrated competencies for learners with special needs under the Bueng Kan Primary Educational Service Area Office; and 2) establish guidelines for school management based on these integrated competencies. The study was conducted in two distinct phases: Phase 1 focused on assessing the current and desirable states, as well as identifying priority needs. The sample consisted of 164 school administrators and teachers, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a total reliability coefficient of .98 and the Priority Needs Index (PNImodified). Phase 2 involved developing and evaluating school management guidelines. The guidelines were reviewed by six experts, selected via purposive sampling. The instruments used in this phase included semi-structured interviews and an evaluation form for the proposed guidelines. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation.

Research Findings: 1) The findings revealed that while the current state of school management using integrated competencies is practiced at a high level, the desirable state is expected at the highest level, indicating a clear gap for development. 2.) Consequently, the research established a framework consisting of four core dimensions encompassing 33 specific guidelines. These include 8 approaches regarding attitudes and behaviors, 7 approaches for knowledge, 9 approaches for skills, and 9 approaches focusing on application and integration. Ultimately, the expert evaluation confirmed that these guidelines are both highly appropriate and feasible for practical implementation at the highest level.

Keywords: Guidelines ; Administration ; Integrated Competency ; Students with Special Needs

บทนำ

การศึกษาถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ และเป็นรากฐานของการพัฒนาศักยภาพที่ไม่อาจแบ่งแยกได้จากสภาพร่างกาย จิตใจ หรือข้อจำกัดส่วนบุคคล เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Children with Special Needs) หรือเด็กที่มีความพิการ คือกลุ่มทรัพยากรมนุษย์ที่มีสิทธิเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ทว่าในทางปฏิบัติ ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2011) กลับสะท้อนภาพความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้มักถูกแยกออกจากระบบการศึกษาปกติและถูกจำกัดพื้นที่ไว้เพียงในสถานศึกษาเฉพาะทาง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลาย

การเปลี่ยนแปลงกระบวนจากโมเดลทางการแพทย์ที่มุ่งเน้นการวินิจฉัยความบกพร่องทางกายภาพ ไปสู่โมเดลทางสังคมได้กลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้สังคมเริ่มตระหนักว่าอุปสรรคของเด็กพิการไม่ได้เกิดจากความบกพร่องทางร่างกายแต่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่ขาดการออกแบบที่เป็นสากล และทัศนคติเชิงลบของคนในสังคม แนวคิดนี้นำไปสู่การผลักดันการเรียนร่วม (Inclusive Education) ที่มุ่งเน้นการปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นและรองรับความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียนทุกคน (UNICEF, 2021) สอดคล้องกับรายงานขององค์การยูนิเซฟ ที่เน้นย้ำถึงการใช้แนวคิดแบบ Biopsychosocial Model ผ่านเครื่องมือ เพื่อประเมินเด็กในมิติที่กว้างกว่าเดิม ทั้งด้านการมองเห็น การเคลื่อนไหว ไปจนถึงมิติด้านจิตใจ เช่น ความวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า ซึ่งมักเป็นความพิการที่มองไม่เห็น แต่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเรียนรู้

(UNICEF, 2021) นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสถานะและความเปราะบางทางสังคม เช่น เด็กในครอบครัวยากจนหรือเด็กพลัดถิ่น ยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เด็กกลุ่มนี้หลุดออกจากระบบการศึกษา การจัดนโยบายจึงต้องมีความละเอียดอ่อนและครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมอย่างแท้จริง

เมื่อพิจารณาถึงการพัฒนาผู้เรียนในโลกยุคใหม่ เป้าหมายของการศึกษาได้ขยับขยายจากการรู้หนังสือไปสู่การสร้างสมรรถนะเชิงบูรณาการ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการผนวกความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และคุณลักษณะส่วนบุคคล เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาที่ซับซ้อนในชีวิตจริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวไม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านการสอนตามตำราเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะการดูแลตนเอง การสื่อสาร และการใช้อุปกรณ์ช่วยสอนที่ทันสมัย โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างระบบสนับสนุนที่ครบวงจร ตั้งแต่การพัฒนาบุคลากรไปจนถึงการประเมินผลที่ยืดหยุ่นตามศักยภาพรายบุคคล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จากการติดตามและประเมินผล พบว่า การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการยังคงเผชิญกับอุปสรรคเชิงโครงสร้างที่สำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2567) ประการแรก ความไม่พร้อมด้านปัจจัยนำเข้า โดยเฉพาะสภาพทางกายภาพของโรงเรียนที่ยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนที่ และการขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประการที่สอง ข้อจำกัดด้านบุคลากร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะเฉพาะทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ และขาดเวทีในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ และประการสุดท้าย ความอ่อนแอของเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนที่ยังไม่สามารถบูรณาการทรัพยากรมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2567)

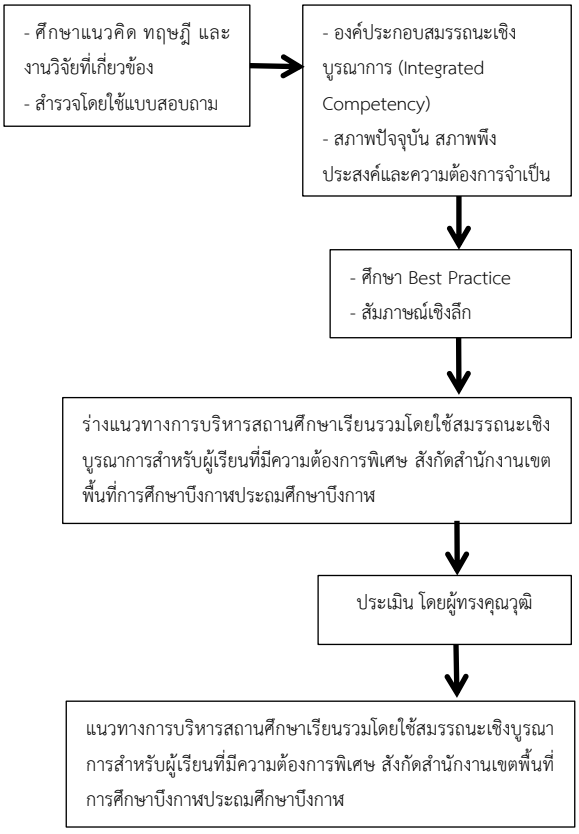
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการ เพื่อสร้างแบบจำลองแนวทางปฏิบัติที่สามารถขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้

สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการทำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ จากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ขอบเขตการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) สรุปเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะเชิงบูรณาการ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยนำข้อที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 3 สถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured interview)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอน 1 คน จาก 3 สถานศึกษาที่เป็น Best practice รวมทั้งสิ้น 6 คน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เป็นการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่พัฒนาขึ้นจากขั้นตอนที่ 2 โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified priority needs index : PNImodified)

ระยะที่ 2 ขั้นตอนที่ 1 เครื่องมือในการศึกษาระยะที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured interview) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการร่างประเด็นสัมภาษณ์เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ที่มีแนวการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ แล้วทำการร่างแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งสิ้น 6 คน ใช้แบบประเมินมตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของกัสกีย์ (Guskey, 2000 : 60 - 65) เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. พร้อมกับแนบ Link แบบสอบถามรูปแบบ google form ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน ได้กรอกข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามจาก google form มาตรวจสอบจำนวนความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังช่วงค่าเฉลี่ยนี้ 4.51 – 5.00, 3.51 – 4.50, 2.51 – 3.50, 1.51 – 2.50, และ 1.00 – 1.50 หมายถึง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified priority needs index : $PNI_{modified}$)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 75 วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็น 76.83 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.71 และมีการสรุปผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

สภาพปัจจุบัน ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.90, S.D. = .85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะ ($\bar{X}$= 3.97, S.D. = .84) รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรม ($\bar{X}$= 3.89, S.D. = .88) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X}$= 3.86, S.D. = .88)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.72, S.D. = .47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะ ($\bar{X}$= 4.76, S.D. = .45) รองลงมา คือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$= 4.74, S.D. = .46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ ($\bar{X}$= 4.68, S.D. = .48)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือลำดับที่ 1 ด้านคุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรม (PNImodified = 0.17) ลำดับที่ 2 ด้านความรู้ (PNImodified = 0.15) และข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะ และด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ (PNImodified = 0.13)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มี 33 แนวทาง ประกอบด้วย

1. ด้านคุณลักษณะ ทัศนคติ และพฤติกรรม มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างรอบด้าน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ไม่ให้

เกิดความผิดพลาด 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทดลองวิธีการใหม่ ๆ และแสดงความเพียรพยายามในการปฏิบัติหน้าที่จนสำเร็จลุล่วง 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนปฏิสัมพันธ์และความเข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักในภาระงานและเป้าหมายร่วมกัน 6) ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการให้กำลังใจเชิงบวกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร 7) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรโดยเน้นผลงานเชิงประจักษ์ 8) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การสังเกตเชิงระบบ และการประเมินแบบ 360 องศา ร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจและปรับปรุงหลักสูตรและโครงสร้าง

2. ด้านความรู้ มี 7 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายกับศูนย์เฉพาะทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญสู่บุคลากร 2) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการคัดกรองเพื่อปรับกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคล และเข้าถึงเนื้อหาได้เท่าเทียมกัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความเข้าใจในการออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น การวิเคราะห์สมรรถนะและการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง 5) ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นการนำ IEP มาใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ 6) ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนผู้เรียนให้มีโอกาสเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น 7)ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างการประเมินที่เชื่อมโยง IEP เข้ากับกรอบสมรรถนะ

3. ด้านทักษะ มี 9 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง 2) บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการพัฒนาทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับศักยภาพรายบุคคล 3) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านโครงการ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการประยุกต์การประเมินการศักยภาพจุดแข็ง ความสนใจ และความบกพร่องเฉพาะด้านของผู้เรียนตามสภาพจริง 5) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับตลาดงาน ผ่านการฝึกปฏิบัติ ฝึกงานจริง และจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพจำลอง 6) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก เช่น แพทย์และนักบำบัด เพื่อให้การฝึกฝนทักษะให้มีประสิทธิภาพ 7) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมในสังคม 8) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการฝึกให้ช่วยเหลือตนเองได้ 9) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้การแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเล่นและกิจกรรมกลุ่ม

4. ด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ มี 9 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นการผสมผสานความรู้ ทักษะและพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของผู้เรียนและสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นการผสมผสานความรู้ ทักษะ พฤติกรรม และเชื่อมโยงแนวคิดทางการศึกษากับข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการตัดสินใจที่เป็นนโยบาย 3) ผู้บริหารสถานศึกษาเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตร โครงงาน และการสืบเสาะหาความรู้ รวมถึงจัดวงเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ 4) ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้ในการทบทวนหลักสูตร วิเคราะห์ช่องว่างสมรรถนะ และออกแบบการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง 5) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดระบบนิเทศภายในที่เข้มแข็งควบคู่กับการเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอก 6) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนการบริหารจัดการและการนิเทศภายในให้ตอบสนองรายบุคคล 7) ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาความสามารถในการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยการสังเกตการณ์ ปรับทัศนคติ การสื่อสาร และส่งเสริมการหาความรู้เฉพาะทางผ่านการอบรมปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง 8) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม สื่ออุปกรณ์การเรียน ความปลอดภัย 9) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลและสถิตินักเรียนเป็นรายบุคคล และสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร ครู และผู้ปกครอง

ผลการประเมินความเหมาะสมของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ	ความเหมาะสม				ความเป็นไปได้			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านคุณลักษณะ ทัศนคติ และพฤติกรรม	4.75	0.44	มากที่สุด	1	4.77	0.42	มากที่สุด	1
ด้านความรู้	4.74	0.45	มากที่สุด	3	4.76	0.43	มากที่สุด	2
ด้านทักษะ	4.74	0.44	มากที่สุด	2	4.74	0.44	มากที่สุด	3
ด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้	4.72	0.45	มากที่สุด	4	4.72	0.45	มากที่สุด	4
รวม	**4.74**	**0.44**	**มากที่สุด**		**4.75**	**0.44**	**มากที่สุด**	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ สามารถนำมา อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญสูงสุดกับการพัฒนาทักษะ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริง ความรู้พื้นฐานที่ใช้เป็นฐานในการเรียนรู้ คุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรมที่สนับสนุนในการทำงาน ความสามารถในการประยุกต์ใช้และบูรณาการ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Charles Fadel (2015) ได้อธิบายว่า สมรรถนะเชิงบูรณาการ เป็นความสามารถที่ต้องมีเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นผลมาจากการผสมผสานและนำเอาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลมาประยุกต์ใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ OECD (2005) ได้อธิบายว่า สมรรถนะเชิงบูรณาการ เป็นความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่หลากหลาย มาผสมผสานและประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นที่การแสดงออกถึงความสามารถในการลงมือทำและปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่ซับซ้อน ไม่ใช่เพียงแค่การจดจำหรือทำความเข้าใจในเชิงทฤษฎีเท่านั้น เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสนับสนุนการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคำนวณอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อให้ความรู้และฝึกฝนแก่ผู้เรียน ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะพื้นฐานได้รับการดำเนินการอย่างเข้มแข็งทั้งในปัจจุบันและที่พึงประสงค์ แต่การเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางยังเป็นช่องว่างสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ Battelle for Kids (2019) ที่อธิบายถึงการบูรณาการความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถด้านการรู้เท่าทันที่จำเป็นต่อความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ Charles Fadel (2015) ซึ่งเสนอว่าความสำเร็จในชีวิตเกิดจากการผสมผสานและประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านทักษะ สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารจัดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะเฉพาะด้านที่สนใจ เช่น ศิลปะ ดนตรี และกีฬา ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานหรือนวัตกรรมของตนเอง ทั้งนี้อาจสะท้อนว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการส่งเสริมทักษะที่เห็นผลชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในสังคม มากกว่าการจัดเวทีแสดงออกเชิงนวัตกรรมที่มีความซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับ Tony Wagner (2008) ที่เสนอว่า ทักษะคือความสามารถในการบูรณาการความรู้เพื่อแก้ปัญหา สร้างสรรค์ และปรับตัวในสถานการณ์จริง สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมให้ครูประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือเฉพาะทางเพื่อพัฒนาทักษะ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประเมินผลเชิงปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ทันที ในขณะที่การจัดหาอุปกรณ์ต้องใช้งบประมาณและความเชี่ยวชาญเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ Battelle for Kids (2019) ที่เน้นการบูรณาการ

ความรู้ ทักษะนวัตกรรม เทคโนโลยี และทักษะชีวิต เพื่อการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านคุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรม สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิดและลงมือทำสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์เพื่อส่วนรวม ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สะท้อนว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติและความคิดริเริ่ม แต่ยังขาดความเข้มข้นในการบูรณาการความรับผิดชอบเข้าสู่กิจกรรมหลัก ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Charles Fadel (2015) ที่เน้นคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่น การปรับตัว ความริเริ่ม ความรับผิดชอบ และทักษะทางสังคม สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความเพียรพยายามอย่างต่อเนื่อง ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ซึ่งอาจเนื่องจากการสร้างแรงจูงใจสามารถดำเนินการและประเมินผลได้ชัดเจนกว่า ขณะที่การพัฒนาความเข้าใจตนเองเป็นกระบวนการภายในที่ต้องอาศัยเวลาและการสนับสนุนเฉพาะบุคคลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ OECD (2005) ที่อธิบายว่าสมรรถนะเชิงบูรณาการคือความสามารถในการผสานความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการบูรณาการและการประยุกต์ใช้ สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความเข้าใจในปรัชญาและหลักการพื้นฐานของการศึกษาพิเศษ สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีศักยภาพด้านการปฏิบัติการ แต่ยังขาดความลึกซึ้งเชิงปรัชญาและหลักการ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Tony Wagner (2008) ที่เน้นความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะเชิงบูรณาการของบุคลากร ขณะที่รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมเชิงบูรณาการ ซึ่งอาจเนื่องมาจากการประเมินผลมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนกว่า ส่วนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ต้องใช้เวลาและความต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Kelly Schaefbauer (2024) ที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะต้องครอบคลุมทั้งทักษะ ความสามารถ ความมุ่งมั่น และพฤติกรรม ผ่านการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

2. ผลการศึกษาแนวการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า มีจำนวน 33 แนวทาง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาแนวทางจากการสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 3 แห่ง และจัดสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นอย่างดี พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแนวทางให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้การประเมินมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Larosa, Y., Smith, J. A., Brown, T. R., & Ahmed, L. M. (2022) ที่พบว่าการบริหารการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษควรดำเนินการตามหน้าที่การบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การกระตุ้น การประสานงาน การชี้แนะ และการควบคุม โดยครอบคลุมกลยุทธ์การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ทัศนคติครู และการประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พัตรพิมล ผิวขาว, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, โกศล มีคุณ และ อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2568) ที่ระบุว่าความสำเร็จของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบาย การสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนครู ระบบนิเทศ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ ประสบการณ์ ความเชื่อมั่น แรงจูงใจ และความเอื้ออาทรของครู

และ 3) สมรรถนะของครูด้านความรู้ ทักษะ และลักษณะส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทขององค์กรต่อไป

1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นต้นแบบด้านความรับผิดชอบและการอุทิศตน โดยแสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างรอบด้าน พร้อมเปิดพื้นที่ให้บุคลากรได้ริเริ่มใช้นวัตกรรมหรือวิธีการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งความเพียรพยายามของผู้นำจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมทัศนคติเชิงบวกและความทุ่มเทให้เกิดขึ้นในตัวครูและบุคลากร

2) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่ปลอดภัยและเกื้อกูล โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากความขัดแย้ง เน้นการให้กำลังใจเชิงบวก และส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลาย เพื่อสร้างความเห็นอกเห็นใจและพฤติกรรมการทำงานที่เน้นการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างยั่งยืน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง เป้าหมายร่วมที่ชัดเจน ผ่านการสื่อสารภาระงานและทิศทางที่ตรงกัน โดยใช้ระบบการตัดสินใจที่อิงจากข้อมูลเชิงประจักษ์และการประเมินแบบ 360 องศา เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและโครงสร้างบริหารงาน กลไกเหล่านี้จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรและผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยการนำวิธีการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะเชิงบูรณาการสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬไปปรับใช้และนำผลของการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

[1] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.

[2] พัตรพิมล ผิวขาว, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล, โกศล มีคุณ และ อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2567). ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของครู. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน.*

[3] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (2567*). สรุปรายงานผลการสังเคราะห์การประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2567.* บึงกาฬ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.

[4] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

[5] สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้แนวคิดสมรรถนะเชิงบูรณาการ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

[6] Battelle for Kids. (2019). *Integrated competencies for the 21st century learner: Knowledge, skills, and expertise.* Columbus. OH: Battelle for Kids.

[7] Fadel, C. (2015). *Four-dimensional education: The competencies learners need to succeed*. Boston, MA: Center for Curriculum Redesign.

[8] Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development.* Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

[9] Larosa, Y., Smith, J. A., Brown, T. R., & Ahmed, L. M. (2022). *Inclusive education management for children with special needs in learning processes and teacher management.* Journal of Research in Education and Innovation.

[10] OECD. (2005). *The definition and selection of key competencies: Executive summary*. Paris, France: OECD Publishing.

[11] Schaefbauer, K. (2024). *Competency integration and development: The four essential factors for success.* Houston, TX: Leadership Dynamics Press. (Unpublished manuscript).

[12] United Nations Children's Fund. (2021). *Seen, counted, included: Using data to shed light on the well-being of children with disabilities.* New York: UNICEF.

[13] Wagner, T. (2008). *The global achievement gap: Why even our best schools don't teach the new survival skills our children need and what we can do about*

[14] World Health Organization. (2011). *World report on disability.* World Health Organization, Geneva.